

Sygn. akt I.Ca 37/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Aneta Ineza Sztukowska (spr.)
Sędziowie:	SSO Cezary Olszewski SSO Antoni Czeszkiewicz
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2018 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. S.**

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Olecku

z dnia 21 listopada 2017r., sygn. akt I C 102/17

1) oddała apelację;

2) zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki J. S. kwotę 219,50 zł (dwieście dziewiętnaście złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II – giej instancji.

SSO Aneta Ineza Sztukowska SSO Cezary Olszewski SSO Antoni Czeszkiewicz

Sygn. akt I.Ca 37/18

UZASADNIENIE

Powódka J. S. wystąpiła przeciwko (...) S.A. w W. z pozwem o zapłatę kwoty 7.209,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty – tytułem odszkodowania za szkodę komunikacyjną z dnia 25.05.2015 r. Jednocześnie powódka domagała się też zasądzenia od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Z uzasadnienia pozwu wynikało przy tym, iż roszczenie powódki obejmuje zwrot kosztów holowania uszkodzonego pojazdu w kwocie 430,50 zł, zwrot kosztów parkingowania uszkodzonego pojazdu w kwocie 996,30 zł, zwrot kosztów podstawienia uszkodzonego pojazdu w kwocie 98,40 zł i zwrot kosztów najmu pojazdu

zastępczego w kwocie 9.102,00 zł, po uwzględnieniu kwoty 3.418,20 zł wypłaconej powódce przez pozwanego na skutek przedprocesowego wezwania do zapłaty.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym dnia 17 lutego 2017 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Olecku uwzględnił powództwo w całości wraz odsetkami naliczanymi od dnia 25 sierpnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie naliczanymi od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w kwocie 1 907,25 zł.

Od orzeczenia powyższego, w przepisany terminie, pozwany złożył sprzeciw, zaskarżając je w całości i domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Argumentując swe stanowisko w sprawie pozwany przyznał, iż co do zasady ponosi odpowiedzialność za skutki kolizji z dnia 25.05.2015 r. Zanegował jednak roszczenie pozwu co do wysokości – tak w zakresie rozmiaru tzw. szkody całkowitej jak i w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie sygn. akt I. C. 102/17 Sąd Rejonowy w Olecku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.547,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25.08.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty (pkt 1). Jednocześnie Sąd ten oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.501,54 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3), a także nakazał zwrócić pozwanemu z kasy Sądu Rejonowego w Olecku kwotę 50,00 zł tytułem nierozdysponowanej zaliczki (pkt 4).

Z ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji wynikało, iż w dniu 25 maja 2015 roku, o godz. 18:10, we W. na skrzyżowaniu Al. (...) z ul. (...) doszło do zderzenia pojazdów marki F. o nr rej (...), F. o nr rej (...) i H. nr rej (...). Sprawcą był kierujący pojazdem marki F. o nr rej (...), który nie zachował bezpiecznej odległości między pojazdami. (...) w kolizji był natomiast M. P. – właściciel pojazdu marki H. nr rej (...). Sprawca kolizji przystał z ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

Dalej, Sąd I instancji ustalił, że w wyniku kolizji z dnia 25.05.2015 r. w pojeździe poszkodowanego uszkodzeniu uległy: pokrywa przednia, błotnik przedni lewy, drzwi boczne lewe, drzwi tyłu nadwozia, błotnik tylny lewy, błotnik tylny prawy, pas tylny kpl., wzmocnienie czołowe kpl., dach kpl., szkielet błotnika tylnego z wnęką koła kpl. lewy, podłoga bagażnika ze wzmocnieniem (podłużnicami), zderzak przedni kpl., reflektor kpl. lewy, reflektor kpl. prawy, krata wylotu powietrza kpl., zderzak tylny kpl., lampa zespolona tylna kpl., lampa zespolona tylna kpl. prawa. Z uwagi na zakres uszkodzeń i zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poszkodowanemu zatrzymano dowód rejestracyjny pojazdu marki H. nr rej (...) i skierowano tenże pojazd na dodatkowe badanie techniczne.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji wynikało także, że pojazd marki H. nr rej (...) z miejsca zdarzenia odholowany został na parking powypadkowy. Koszt holowania po kolizji wyniósł przy tym 430,50 zł, a ww. pojazd na parkingu pozostawiony był od dnia 25 maja 2015 roku do dnia 20 czerwca 2015 roku. Wygenerowało to koszt 996,30 zł. Z uwagi na niemożność korzystania z uszkodzonego pojazdu, M. P. w dniu 25 maja 2015 roku zawarł kontrakt wynajmu auta w cenie za dobę 200 zł + VAT. (...) zastępcze było mu potrzebne z uwagi na dojazdy do pracy, lekarza, wyjazd rodzinny oraz inne czynności życia codziennego. M. P. nie posiadał bowiem innego pojazdu, którym mógłby zastąpić uszkodzony pojazd.

Jak ustalił Sąd I instancji, M. P. szkodę zaistniałą w pojeździe marki H. nr rej (...) zgłosił pozwanemu, a ten pismem z dnia 28 maja 2015 roku potwierdziła przyjęcie tego zgłoszenia. Następnie, pismem z dnia 9 czerwca 2015 roku pozwany poinformował M. P. o zakwalifikowaniu szkody jako całkowitej, wskazując, że wartość pojazdu bezpośrednio przez zdarzeniem wynosiła 5.100,00 zł, a wartość tego pojazdu w staniu po zdarzeniu wynosiła 550,00 zł. Ostatecznie, decyzją z dnia 22 czerwca 2015 roku pozwana przyznała M. P. odszkodowanie w kwocie 4.550,00 zł. Kwota ta została przekazana na rachunek bankowy poszkodowanego w dniu 23 czerwca 2015 roku.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji wynikało ponadto, że w dniu 30 czerwca 2015 r. M. P. zawarł z powódką – J. S. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą: (...)C. umowę cesji wierzytelności i tym samym przelał na jej rzecz wszelkie prawa z tytułu szkody komunikacyjnej z dnia 25 maja 2015 roku. W konsekwencji powyższego, powódka J. S. wystawiła fakturę nr (...) na kwotę 10.627,20 zł i przy piśmie z dnia 31.07.2015 r. wezwała pozwanego do opłacenia powyższej faktury tytułem odszkodowania za szkodę powstałą dnia 25.05.2015 r. w pojeździe M. P. marki H. nr rej (...). Po otrzymaniu powyższej faktury, decyzją z dnia 24 sierpnia 2015 roku, pozwany uznał żądanie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego do kwoty 2.139,00 zł (za okres 23 dni, tj. od 25.05.2015 do 09.06.2015 + 7 dni na zagospodarowanie wraku, przy zastosowaniu stawki 93,00 zł za dobę najmu), żądanie zwrotu kosztów holowania uszkodzonego pojazdu do kwoty 430,50 zł i żądanie zwrotu kosztów parkowania uszkodzonego pojazdu – do kwoty 848,70 zł. W efekcie, dnia 26.08.2015 r., pozwany przelał na rachunek powódki kwotę 3.418,20 zł.

Ustaleń powyższych Sąd I instancji dokonał w oparciu o: fakturę VAT nr (...) – k. 33; upoważnienie – k. 34; umowę cesji wierzytelności – k. 35; pismo z dnia 31.07.2015 wraz z potwierdzeniem nadania – k. 36 - 38; decyzja z dnia 24.08.2015 – k. 39-40; potwierdzenie wypłaty odszkodowania – k. 41; pismo – k. 42; decyzja – k. 43-44; potwierdzenie przelewu – k. 45; faktura VAT nr (...) – k. 46; faktura nr (...) – k. 47; kontrakt wynajmu auta – k. 48; oświadczenia – k. 49 i 50; decyzja – k. 51; faktura – k. 52; pismo z dnia 22.06.2015 – k. 53; faktura – k. 54; decyzja z dnia 24.09.2015 – k. 55; faktura nr (...) – k. 56; decyzja – k. 57; faktura nr (...) – k. 58; faktura nr (...) – k. 59; faktura nr (...) – k. 60; wydruki – k. 61-62; dokumentacja likwidacji szkody (płyta) – k. 81; akta szkody – k. 83 -186, opinie biegłego sądowego z dziedziny techniki samochodowej, ruchu drogowego, wypadków drogowych i kalkulacji warsztatowej L. B. k. 206-211, 237-239.

W tak ustalonym stanie faktycznym, posiłkując się treścią art. 509§1 kc, art. 822 kc, art. 34 i 36 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz art. 361 kc i art. 363 kc, Sąd I instancji uznał, iż żądanie pozwu zasługiwało na uwzględnienie w części. Sąd ten wskazał przy tym, że w sprawie niniejszej bezsporną między stronami okolicznością było rozliczenie szkody zaistniałej w pojeździe marki H. nr rej (...) jako całkowitej jako że koszt naprawy tego pojazdu przekroczył jego wartość sprzed wypadku. Jednocześnie Sąd ten zasygnalizował, iż spór w sprawie niniejszej w istocie dotyczył zasadności żądania zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego (w tym w szczególności celowości najmu tego pojazdu jak i okresu najmu, za który pozwany winien zwrócić powodowi poniesione koszty), zwrotu kosztów holowania auta i opłaty za parking powypadkowy.

Rozstrzygając zasygnalizowane powyżej sporne kwestie, Sąd I instancji zaakcentował, iż konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego na czas trwania likwidacji szkody pozostaje w zakresie adekwatnego związku przyczynowego ze zdarzeniem, które uniemożliwiło poszkodowanemu korzystanie z uszkodzonego pojazdu. Powyższe implikuje konieczność wynajęcia innego pojazdu. Koszt najmu pojazdu zastępczego traktować zatem należy w kategoriach szkody. Jednocześnie, powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie sygn. akt III CZP 76/13, Sąd I instancji wskazał, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita). Posiłkując się natomiast uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie III CZP 20/17 Sąd I instancji zwrócił uwagę, że wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Przenosząc powyższe na grunt sprawy niniejszej, Sąd I instancji podkreślił w pierwszej kolejności, iż poszkodowany w zdarzeniu z dnia 25.05.2015 r. nie posiadał innego pojazdu, który mógłby zastąpić pojazd uszkodzony. Uwadze tego Sądu nie umknęło przy tym, że z wydruku z Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego wynika, iż poszkodowany

w dacie zdarzenia z dnia 25.05.2015 r. ubezpieczał inny pojazd. Powyższe jednak, jak zauważył Sąd I instancji, nie może skutkować oceną, iż w wyniku kolizji z dnia 25 maja 2015 roku nie odniósł on uszczerbku również w zakresie możliwości korzystania z jednego z pojazdów w sposób dotychczasowy. Prowadziłoby to bowiem do nieuzasadnionej konkluzji, iż zawieranie umów ubezpieczenia obejmujących więcej niż jeden pojazd jest bezcelowe jako że nie pozwala na uzyskanie ochrony ubezpieczeniowej i odszkodowania za uszkodzenie pojazdu zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania. Sąd I instancji zaakcentował też, że ubezpieczyciel obowiązany jest, w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej, wyrównać uszczerbek wywołany skutkami wypadku; natomiast zakres i wymiar szkody poniesionej ustalany jest przy uwzględnieniu stanu sprzed zdarzenia. Skoro zatem poszkodowany w dacie zdarzenia z dnia 25 maja 2015 r. korzystał z uszkodzonego pojazdu, to uszczerbek poszkodowanego powstały na skutek tego zdarzenia wyraża się m.in. w utracie możliwości korzystania z pojazdu, który służył mu uprzednio. Stąd też, jak podkreślił Sąd I instancji, poszkodowany miał w pełni uzasadnione podstawy do wynajęcia samochodu zastępczego, a jego roszczenie w tym zakresie co do zasady jest usprawiedliwione.

Dalej, Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że w sprawie niniejszej sporna była nie tylko sama zasada żądania przez powódkę zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, ale i stawka za dobę tytułem wynajmu takiego pojazdu oraz ilość dni wynajmu. Rozstrzygając te sporne kwestie Sąd I instancji odwołał się do treści opinii biegłego sądowego z dziedziny techniki samochodowej, ruchu drogowego, wypadków drogowych i kalkulacji warsztatowej L. B.. Na bazie owej opinii Sąd ten skonstatował przy tym, że na terenie zamieszkania poszkodowanego i w okolicy, w promieniu do 50 km, znajduje się kilka firm oferujących wynajem auta, przy czym w samym O. znajduje się firma (...), która oferuje wynajęcie pojazdu w cenie 120 zł brutto za dobę. I to właśnie tę cenę, zdaniem Sądu I instancji, uznać należało za adekwatną w realiach sprawy niniejszej jako że położona jest ona najbliżej miejsca zamieszkania poszkodowanego. W zestawieniu z tą ceną kwotę dobowego wynajmu podaną przez powódkę (200,00 zł + VAT) Sąd Rejonowy uznał za rażąco wygórowaną. Natomiast odnosząc się do kwestii okresu trwania najmu pojazdu zastępczego Sąd I instancji podkreślił, że powódka wskazywała na okres od dnia 25 maja 2015 roku do dnia 30 czerwca 2017 roku oraz dalsze 7 dni na zagospodarowanie pozostałości pojazdu, co daje rachunek $200 \text{ zł} + \text{VAT} \times 37 \text{ dni} = 9.102,00 \text{ zł}$. Pozwana z kolei uznała za zasadne wynajęcie pojazdu zastępczego za okres 23 dni, tj. od dnia 25 maja 2015 roku do dnia 9 czerwca 2015 roku podnosząc, że pismem datowanym na dzień 9 czerwca 2015 roku poinformowała poszkodowanego o zakwalifikowaniu szkody jako całkowitej. I to właśnie wyliczenie strony powodowej uznał Sąd I instancji za adekwatne do sytuacji zaistniałej w sprawie niniejszej podkreślając, że bez znaczenia pozostaje pismo pozwanego z dnia 9 czerwca 2015 roku informujące o zakwalifikowaniu szkody jako całkowitej. Poszkodowany nie miał bowiem obowiązku natychmiastowego (po podjęciu przez ubezpieczyciela decyzji co do szkody całkowitej) zrezygnowania z wynajmowania pojazdu, bądź dokonania zakupu nowego. Jak zaakcentował Sąd I instancji, dopiero po wypłacie poszkodowanemu odszkodowania – w dniu 23 czerwca 2015 roku – co do zasady ustala konieczność najmu pojazdu zastępczego, przy czym dodatkowo należało uwzględnić, zgodnie z praktyką zakładów ubezpieczeń, iż w przypadku szkody całkowitej czas na zagospodarowanie pozostałości pojazdu wynosi 7 dni.

W podsumowaniu powyższego, żądanie zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego Sąd I instancji uznał za uzasadnione częściowo, tj. do kwoty 4.440,00 zł. Ponad tę kwotę żądanie pozwu w omawianym zakresie Sąd I instancji ocenił zaś jako nieusprawiedliwione. Za w pełni zasadne uznał z kolei Sąd I instancji żądanie pozwu w zakresie kosztów, tj. z tytułu podstawienia auta (98,40 zł), holowania (430,50 zł), parkingu (996,30 zł). Zdaniem Sądu I instancji koszty te były celowe, konieczne i uzasadnione jako że samochód poszkodowanego nie nadawał się do dalszej jazdy, a zatem zaistniała konieczność przewiezienia go na parking. Tym samym Sąd I instancji żądanie pozwu ocenił jako usprawiedliwione do kwoty 5.965,20 zł, co – przy uwzględnieniu odszkodowania wypłaconego przez pozwanego w dniu 26.08.2015 r. (3.418,20 zł) – dało podstawy do zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kwoty 2.457,00 zł i oddalenia powództwa w pozostałym zakresie. Sąd I instancji wyjaśnił przy tym, że w realiach sprawy niniejszej zasądzenie odsetek na rzecz strony powodowej wiązać należało z datą 25.08.2015 r. jako że już w dniu 24.08.2015 r. pozwany wydał decyzję co do zwrotu części kosztów wynikających z faktury przedstawionej mu do zapłaty przez powódkę. Oznacza to, że w dacie powyższej pozwany mógł też zaspokoić pozostałe usprawiedliwione żądanie strony powodowej. Jako podstawę prawną orzeczenia o odsetkach Sąd ten wskazał przy tym art. 481 kc.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd I instancji przywołał z kolei art. 100 kpc w zw. z § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców pranych (Dz.U.2015.1804), wskazując, iż na koszty procesu w sprawie niniejszej złożyły się pozycje następujące: opłata od pozwu – 361,00 zł, wynagrodzenie pełnomocników wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (łącznie) 4.834,00 zł oraz wynagrodzenie biegłego – 450,00 zł. Natomiast jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach sądowych Sąd ten przywołał art. 80 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 623).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W., zaskarżając go częściowo, a mianowicie: w zakresie pkt. 1 – ponad kwotę 1.707,00 zł i w zakresie pkt III – w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu pozwany zarzucił przy tym:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy,tj.:

1) art. 233§1 kpc w zw. z art. 308§1 kpc – poprzez nieprawidłową ocenę materiału dowodowego w postaci informacji z Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i uznanie, że wynika z niej wyłącznie fakt posiadania przez poszkodowanego innego pojazdu w dacie szkody, podczas gdy z informacji tej wynika również, że poszkodowany nie nabył innego pojazdu w miejsce uszkodzonego

2) art. 233§1 kpc – poprzez wybiórczą, sprzeczną z zasadami logiki ocenę materiału dowodowego, w szczególności pisma pozwanego z dnia 09.06.2017 r. polegającą na przyjęciu, że nie ma w sprawie znaczenia moment informowania poszkodowanego o zakwalifikowaniu szkody jako całkowitej, podczas gdy fakt ten ma kluczowe znaczenie przy ocenie uzasadnionego czasu najmu pojazdu zastępczego

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1) art. 361§1 i 2 kc w zw. z art. 363 kc i art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych – poprzez jego niewłaściwe zastosowanie do zakresu odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego polegające na przyjęciu, że w okolicznościach danej sprawy zasadność najmu pojazdu zastępczego rozciąga się na 7 dni od daty wypłaty odszkodowania pomimo tego, że w sprawie nie występują przesłanki uznania zasadności tego okresu.

W uzasadnieniu powyższych zarzutów pozwany podkreślał, że konstatacja Sądu I instancji, iż w realiach sprawy niniejszej poszkodowany uprawniony był wynajmować pojazd zastępczy za jednoczesnym obowiązkiem zwrotu tego kosztu przez pozwanego przez okres 37 dni (do dnia wypłaty odszkodowania + 7 dni na zagospodarowanie wraku) pozostaje w sprzeczności z wytycznymi (...) Izby (...) określającymi zasady wynajmu pojazdu zastępczego w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Jak podkreślał pozwany, wytyczne te, jako graniczny moment zasadności najmu pojazdu zastępczego, uznają bowiem dzień wypłaty odszkodowania poszkodowanemu. Oznacza to, że zaskarżonym orzeczeniem przyznano stronie powodowej odszkodowanie obejmujące zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego zawyżony o 7 dni, czyli o kwotę 840,00 zł. Jednocześnie pozwany podkreślał, iż już pismem z dnia 09.06.2016 r. informował poszkodowanego, że szkoda w pojeździe marki H. nr rej (...), powstała na skutek zdarzenia z dnia 25.05.2015 r., zakwalifikowana została jako całkowita w związku z czym już w tej dacie poszkodowany mógł i winien był poczynić starania w zakresie zagospodarowania wraku, tym bardziej, że pozwany poinformował poszkodowanego o podmiocie zainteresowanym nabyciem tegoż wraku, ustalonym w wyniku aukcji zorganizowanej przez poszkodowanego. Końcowo zaś pozwany podkreślał, że do chwili obecnej pozwany nie nabył żadnego pojazdu w miejsce uszkodzonego w wyniku kolizji z dnia 25.05.2015 r. Przeczy to tezie, iż usprawiedliwionym jest przyznanie mu odszkodowania za dni najmu pojazdu zastępczego przypadającego po wypłacie odszkodowania.

W świetle powyższego pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie kwoty zasądzonej w pkt 1 do kwoty 1.707,00 zł i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie, a nadto

poprzez zasądzenie od powódki kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powódka J. S., w odpowiedzi na apelację domagała się jej oddalenia i zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu. W ocenie Sądu Okręgowego postępowanie przeprowadzone przez Sąd I instancji było wyczerpujące i dokładne, a wnioski wyprowadzone w oparciu o materiał dowodowy w tymże postępowaniu zgromadzony – co do zasady słuszne i prawidłowe. Nie podziela jedynie Sąd Okręgowy konstatacji Sądu I instancji, iż bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej była data zawiadomienia poszkodowanego w zdarzeniu z dnia 25.05.2015 r. o zakwalifikowaniu przez pozwanego szkody w pojeździe marki H. nr rej (...) jako szkody całkowitej. Powyższe ostatecznie pozostaje jednak bez wpływu na wynik rozstrzygnięcia sprawy niniejszej. Szerzej mowa o tym będzie w dalszej części uzasadnienia.

Przechodząc do szczegółowej oceny zarzutów apelacyjnych w pierwszej kolejności odnieść należało się do tych, które dotyczyły się poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych. Tylko w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy dokonywać można bowiem oceny właściwego zastosowania przepisów prawa materialnego. Zarzuty te oceniać należało przy tym łącznie z zarzutami dotyczącymi się wadliwej oceny materiału dowodowego. Ewentualne błędy w ocenie materiału dowodowego znajdować musiały bowiem przełożenie na ustalenia w zakresie stanu faktycznego.

Wstępnie podkreślenia wymaga, że – wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji – Sąd I instancji rozpoznając sprawę niniejszą nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów. Sąd ten bowiem logicznie, racjonalnie i w sposób bezstronny rozważył materiał dowodowy jako całość, określił moc dowodową poszczególnych dowodów i odniósł ją do pozostałego materiału dowodowego. Sąd Okręgowy w pełni podziela przy tym ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, przyjmując je za własne i nie znajdując podstaw do ich zmiany. W oparciu o materiał dowodowy załączony do apelacji ustalenia te poszerzyć jedynie należało o stwierdzenie, iż po zdarzeniu z dnia 25.05.2015 r. właściciel samochodu marki H. nr rej (...) w tymże zdarzeniu uszkodzonego nie nabył innego pojazdu (vide: wydruk wygenerowany przez (...) k. 270-274). Fakt ten – wbrew przekonaniu skarżącego - pozostaje jednak bez wpływu na wynik rozstrzygnięcia sprawy niniejszej. Szerzej mowa o tym będzie poniżej.

Treść apelacji jasno wskazuje, iż na obecnym etapie postępowania pozwany neguje roszczenie powódki już tylko w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 7 dni przypadających po dacie wypłacenia odszkodowania, podnosząc, iż owa data wypłaty odszkodowania stanowi moment graniczny zasadności najmu pojazdu zastępczego. Ze stanowiskiem tym jednak nie sposób się zgodzić.

Przede wszystkim wskazać godzi się, że przywoływane przez pozwanego w apelacji wytyczne (...) Izby (...) określające zasady wynajmu pojazdu zastępczego w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych nie mają charakteru przepisów powszechnie obowiązujących. Stąd też nie mogły one stanowić podstawy rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej. Zwrócić z kolei trzeba uwagę, iż w orzecznictwie sądowym ugruntował się pogląd, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie lub zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do dokonania naprawy pojazdu (w wariantcie tzw. szkody częściowej, tj. gdy odszkodowanie ustalone zostało jako równowartość kosztów naprawy) lub w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego (w wariantcie tzw. szkody całkowitej, tj. gdy odszkodowanie ustalone zostało jako różnica pomiędzy wartością pojazdu sprzed zdarzenia powodującego szkodę a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna). Jako przykłady podać tu można uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie III CZP 5/11 (Legalis nr 381501), uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie III CZP 76/13 (Legalis nr 738597), wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 października 2015 r. w sprawie I ACa 185/15 (Legalis nr

1470134), wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 2004 r. w sprawie II CK 494/03 (Legalis nr 67722) czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie I ACa 10/14 (Legalis nr 1185970). Poglądy zaprezentowane w tychże orzeczeniach sąd rozpoznający sprawę niniejszą podziela w całej rozciągłości.

Skoro zatem w sprawie niniejszej odszkodowanie z tytułu zdarzenia z dnia 25.05.2015 r. skalkulowane zostało metodą tzw. szkody całkowitej, to za moment graniczny zasadności najmu pojazdu zastępczego uznać należało nie dzień wypłaty odszkodowania (jak uważa pozwany), lecz dzień, w którym poszkodowany w wyniku zdarzenia z dnia 25.05.2015 r. mógł nabyć nowy pojazd – w miejsce uszkodzonego. Podkreślenia wymaga przy tym, że ustalenie, jakie skutki pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym (w tym wypadku ustalenie granicznej daty zasadności najmu lokalu zastępczego) wymaga uwzględnienia zasad doświadczenia życiowego oraz przeanalizowania indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r. w sprawie V CKN 1273/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 września 2004 r. w sprawie IV CK 672/03). Oczywistym jest przy tym (właśnie w świetle zasad doświadczenia życiowego), że nabycie nowego pojazdu wymaga podjęcia określonych czynności organizacyjnych w pewnym przedziale czasu. Ustalenie czasu niezbędnego na nabycie nowego pojazdu ma przy tym charakter obiektywny i jest niezależne od posiadania przez poszkodowanego środków pieniężnych – w tym pochodzących z wypłaty odszkodowania z tytułu tzw. szkody całkowitej – na zakup nowego pojazdu. Zgodzić należy się przy tym z pozwanym (czego nie wziął pod uwagę Sąd I instancji), że ustalenie czasu niezbędnego na nabycie pojazdu istotne znaczenia ma data zawiadomienia poszkodowanego o sposobie likwidacji szkody poprzez zapłatę odszkodowania metodą tzw. szkody całkowitej. Od daty takiego zawiadomienia poszkodowany winien bowiem liczyć się z tym, że w miejsce uszkodzonego pojazdu nabyć będzie musiał inny, co – zgodnie z zasadą zapobieżenia zwiększenia szkody – obliguje go do poszukiwania takiego innego pojazdu na rynku (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie III CSP 76/13, Legalis nr 738597).

W sprawie niniejszej, jak ustalił to Sąd I instancji i co pozwany w apelacji potwierdził, informacja o rozliczeniu szkody powstałej w pojeździe marki H. nr rej (...) na skutek zdarzenia z dnia 25.05.2015 r. metodą tzw. szkody całkowitej przekazana została poszkodowanemu (poprzednikowi prawnemu powódki) w piśmie z dnia 09.06.2015 r. Jako że w aktach sprawy brak jest zwrotnego potwierdzenia odbioru owej korespondencji przez poszkodowanego, przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego założyć można, że pismo to do poszkodowanego dotarło najpóźniej po 3 dniach, czyli w dniu 12.06.2015 r. Od tej daty poszkodowany winien był zatem czynić starania zmierzające do wyszukania pojazdu do nabycia w zamian za pojazd uszkodzony wskutek zdarzenia z dnia 25.05.2015 r. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, za datę graniczną zasadności żądania zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego Sąd I instancji uznał dzień 30.06.2015 r. Zestawienie przywołanych dat daje zatem poszkodowanemu 18 dni na poczynienie starań zmierzających do wyszukania pojazdu do nabycia w zamian za pojazd uszkodzony w wyniku zdarzenia z dnia 25.05.2015 r. Okres ten, zdaniem Sądu Okręgowego, nie jest zbyt długi z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego; jest to wręcz okres krótki (dla przykładu wskazać można, że w sprawie I Ca 10/14 Sądu Apelacyjnego w Białymstoku /Legalis nr 1185970/ za okres wystarczający do dokonania wyboru nowego pojazdu wskazano okres 1 miesiąca od daty zawiadomienia poszkodowanego o likwidacji szkody metodą tzw. szkody całkowitej, a zatem dłużej niż przyjął to w sprawie niniejszej Sąd I instancji).

Mając powyższe na uwadze nie podziela Sąd Okręgowy stanowiska pozwanego, iż w sprawie niniejszej Sąd I instancji wadliwie ustalił czasokres najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego w zdarzeniu z dnia 25.05.2015 r. (poprzednika prawnego powódki) uprawniający do żądania zwrotu kosztów tego wynajmu. Ustalenia Sądu I instancji w powyższym zakresie Sąd Okręgowy w pełni podziela, aczkolwiek z nieco odmienną - wskazaną powyżej – argumentacją.

Oceny powyższej, zdaniem Sądu Okręgowego, nie zmienia fakt, iż poszkodowany w zdarzeniu z dnia 25.05.2015 r. (poprzednik prawny powódki) nie nabył innego pojazdu w zamian za ten, uszkodzony w wyniku powyższego zdarzenia. Strona pozwana nie wykazała bowiem, by poszkodowany ten od samego początku (tj. od momentu powstania szkody tudzież zawiadomienia go o likwidacji tejże szkody metodą tzw. szkody całkowitej) zamiaru nabycia takiego pojazdu nie posiadał. Nie można zaś – w realiach sprawy niniejszej – wykluczyć, że poszkodowany ów zamiar taki rzeczywiście

miał, lecz wskutek okoliczności od niego niezależnych (np. braku dostępności pojazdu spełniającego jego oczekiwania i zaspokajającego potrzeby) ostatecznie od niego odstąpił. Na tę okoliczność strona pozwana nie przeprowadziła żadnego dowodu, a skoro ze wspomnianego faktu chciała wywieść dla siebie korzystne skutki, winna była to uczynić (art. 6 kc).

Już tylko konsekwencją powyższego było uznanie, iż w sprawie niniejszej Sąd I instancji nie dopuścił się obrazy przepisów prawa materialnego zarzucanej mu w apelacji, a to art. 361§1 i 2 kc w zw. z art. 363 kc i w zw. z art. 36 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Skoro bowiem ustalenia Sądu I instancji w zakresie czasokresu najmu pojazdu zastępczego okazały się prawidłowe, a stawka dobową najmu przez pozwanego w apelacji kwestionowana nie była, to nie sposób przyjąć, by zasądzona przez Sąd Rejonowy z powyższego tytułu na rzecz powódki od pozwanego kwota (w zakresie objętym apelacją) przekraczała zakres obowiązku odszkodowawczego pozwanego. Kwota ta jest bowiem adekwatna z punktu widzenia szkody powstałej na skutek zdarzenia z dnia 25.05.2015 r. i obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego.

Uwzględniając wszystko powyższe, z mocy art. 385 kpc, orzeczono jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu (pkt II wyroku) rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Skoro bowiem apelacja pozwanego okazała się bezzasadna, to – po myśli art. 98 kpc – obciąża go obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz strony powodowej. Do kosztów tych zaliczył Sąd Okręgowy wynagrodzenie fachowego pełnomocnika, który reprezentował powódkę – 202,50 zł (tj. w stawce wynikającej z §2 pkt 2 w zw. z §10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.), powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa (17,00 zł).

SSO Aneta Ineza Sztukowska SSO Cezary Olszewski SSO Antoni Czeszkiewicz